

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmeyah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

ל"ז י"שר 'יפב תואצמנה תויזעול תולמל רואבו הקתעה.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

העתקה ובאור למלות לועזיות

הנמצאות בפ"י רש"י ז"ל.

- א ה ידעתיך, קניינשטוי בלע"ז; (je) connust toi (ערקמנטע דרך).
 א ו אהה, לשון יליל קונפליינט בלע"ז; complainte (קלוגע), עיין העתקה למלות לועזיות איוב מ"ב א'.
- י לבחשו ולבהוץ, דיספליי"ר; défaire (disfaciare) (לערטטערטן, פערניכטען).
 יא מקל שקר, מנדולי"ר בלע"ז; mandolar (מנדעלבוץ), עיין מרפא לשון פרק א' דללאים משנה ד' ברמ"ס ד"ה שקדים.
- יג סיר נשיה, רוח בויילנ"ט בלע"ז; bouillant (זידענד, קהענעד). ופניו, רתיקותיו אישישאינדי"ש בלע"ז; et ses ondes (חונד זיינע טייחונגען, חויסוועלונגען).
 ב כלולחך, נולי"ש בלע"ז; noccs (הקללייטספעסטע).
- ו ערבה, פלנוור"א בלע"ז; planure (עבענע). ושוחה, נטייה אינפוישי"ה בלע"ז; enfosse (פערטיעפונג, גרובע). ציה, דיגשטיא"ה בלע"ז; deyat (פערוויסטונג).
 י איי, איסל"ש בלע"ז; iles (אינען).
- יג יכילו, טינדורנ"ט בלע"ז; tiendront (ווערדען אין זיך פאסטען, האלטען).
 כא סורי, דיסטורלטור"ש בלע"ז; detour la tour (דיו קרייטונג, חבוייכונג פאקס וועגע).
 כב בוריה, סאבון"ז בלע"ז; savon (זיינע), וכן לועז רש"י בוריה כריתות ו' א', עיין במרפא לשון שם. כחם, טאק"א בלע"ז; tache (פֿעקען).
- כד פרה, שלוואטי"קו בלע"ז; בל"איט salvatico (וויור), ועוד הניא יש לועזין פוליי"ז; poulin או poulain (טוטטענפלינען). האנחה, ש"ן דרגומי"ט בלע"ז; son; dragonement (זיין דרמאטישע וועגען), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות בתרי עשר הושע"א ט', והניא רש"י עוד ל"א ש קונטריא"ה בלע"ז; sa contrée (זיינע געגענד).
- כח בואש, נוקליי"ר בלע"ז; non chaloir (ניכטס דערטן געלעגען זיין), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות איוב כ"א כ"א.
 ג ומלקוש, טרדיו"א; tardive (טפעט, טפעטרעגען).
- ו משובה, ישראל הסוכנה אנוויי"ה בלע"ז; invicieux (ומסטערהפסט, אין זא סטער פערזונקען), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות בתרי עשר הושע ו' י"א.
 יג שובבים, אינוויי"ר בלע"ז; ממורגס בלע"ז; הקדום.
 ד יחללו, פורונט"ר בלע"ז; for vanter (זיך עפֿענענדיך ריהמען), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות בתרי עשר מלאכי א' א'.
- ג קצים, קרדונ"ג בלע"ז; chardons (דיסטעל).
 ז מסכבו, במארב סכני היער אפשיי"ש בלע"ז; épais (דיק, דיקיגט) בלשון לרפת הנהוג יאשר épaisseur d'un bois (דיכטעס געביט).
- י השא השאח, אטינע"ר בלע"ז; as tinté (רוח האשט פֿערפֿיהרט, פֿאנגערייזט).
 יא לזרוח, אהנוויי"ר; à vanner (דחז געטריידע לו טווינגען), עיין מרפא לשון שנת קל"ד א' ד"ה לינספיה בניסוות א.
 יב רוח, עלנ"ט בלע"ז; talent (וויזנע, טריב), עיין בבאורי לאופטיס ט' כ"ג.
 יג ובסופה, איקומ"א טרובילון; e comme tourbillon (חונד וויז ווירבענווינד), עיין בהמעמר לתהלים פ"ג ט"ז.
- ט קירוח, אטינע"א בלע"ז; ententes (זיננע, גערמאנקען) או intense (העפֿטיג קייט), ולענינהס לא מלאטי אורש דנר, ויתכן אהו étançons, étances (טטיט לען) שכן תרגם יונתן סמך לני, וזה נראש לי עיקר.
 לא החיפה, תייליל וכו' קונפליינט בלע"ז; מתורגס למעלה א' ו'.
- ה יצחלו, לשון להלה אנוויי"מי"ט בלע"ז; hennisement (דחז וויהען דער פֿפֿערדע).
 י נטישוחיה, ליפ"ש בלע"ז; שס שרשי כרס; וכן לועז ישי' י"ס ה' ופי' אהס עיקר הגפנים שקורין ליפ"ש; והו ceps (רעבען, וויינטשקקע).

העתקה ובאור למלות לועזיות

- ה כו כשך יקושים, כאשר ישך היקיש וכו' יקירין לו פו"ד בלע"ז; *piege* (פּוּסְגֵּנְגֶּע) .
 הציבו משוחזר, ליננ"ל בלע"ז; *gens pilles* (פּוּלְדֶּרֶר), עיין העתקה ובאור
 למלות בלע"ז ש"א י"ג ב"ג.
- כו כבלים, חזים שמפטמין בו עופות וכו' ובלע"ז פּרנ"ק; *parnage* (פּאַרנאַג, דער
 פּאַרנאַג ווּן דאָז פּוּה געוואָסעט ווירד).
- כח עשחו, לשון עשת שן גוף עב ובלע"ז אישפּייר"ט; *épaissir* (פּאַרדֶּיקקטן, דיק
 ווערדען).
- ך ט עולל, גרפּאָיץ בלע"ז; *grappes* (טרובען), או שהוא הפעל *grappiller* (נח"כ,
 לען). סלסלות, רניקור"ש; חין להסחפק על מלה זו שהיא מאונשת, וסס סלסלה
 לדעת דוגש נופל על הכרס שנכר כנר והנוכר מאיב ידו עליה לחפש אחר העוללות
 שנארו, ולדעת מנחם הוא לשון סל פּטר"ש בלע"ז; *paniers* (פּאַנֶיע).
 — יא הכיל, כמו להכיל אופרי"ר בלע"ז; *a souffrir* (לו ערטראַגען).
- יז צושים, גיט"ש בלע"ז; *gnets* (וואַכען, חוּיפּפּאַסער), וכן ליעו ש"א י"ד ט"ז ע"ש.
- כט גחר, לשון חרה אפי וכו' איזר"ש בלע"ז; *arsis* (פּאַרבראַנגט), וכן ליעו נקודים
 יהוצע ט' ה', ועיין מה שהעירותי שם בבאור לידדי החנס ר"מ. נחקן, פּורלטראַקייזן;
furent tranchés (וואַרדען וואַגעוואַכט, פּאַגעוואַכערט).
- ח ו מרוצח, קורש"י בלע"ז; *course* (וויץ), וכן ליעו לקמן ב"ג י'. שומף, אישפּרידי"ן;
 פעל נוסף בל"כ *esbridé* (ענטלייט, ליעגעוואָן).
- ז חסירה, ליגויא"ה בלע"ז; *eigogne* (סטאָרן). וס"ס, ונורכיא כורכיא גרווא"ה
 בלע"ז; *grue* (קראַנק), ונקידושין מ"ד א' ד"ה כ"י כ"ו כ"א פ"י שהיא חרגום
 של עגיר ע"ש. סטויח, ארונד"ל"א בלע"ז; *hirondelle* (טוואַלבע), עיין מרפא
 לשון שנת ע"ז ב' ד"ה סכונות.
- יח מבליגחי, כמו הנלגתי וסס דנר הוא מיאשיעינמ"ן בלע"ז; מלה נושנת בל"כ כרפת
mes haitenements (היינע וואַסערקייט, גייסטעסרוהע).
- כב ארכה, אינ לטר"א; *emplatre* (פּאַלסטער), עיין מרפא לשון שנת י"ח א' ד"ה
 קילור.
- ט ב וירדכו, לשון זה נופל וכו' חן וקשת היא ארבלש"א בלע"ז; *arbaléte* (פּאַרלעסטער,
 פּאַרלעסט).
- ז שחוט, משוך וכו' טריי"ש בלע"ז; *trait* (געוואַנגען), עיין יחזקאל כ"א כ"ו. ועוד
 הביא רש"י ל"א לשון שחטה ממש טרנקח"ט בלע"ז; *tranchant* (טניידער).
- כג השכל, כמו הכנר איטליינט בלע"ז; *intelligent* (פּאַרשטענדיג, איינזיכטעווייז).
- ד מסמרוח, קלוי"ש בלע"ז; *cloux* (נעגען). מעצד, דוליר"א בלע"ז; *doloire*
 (האַבען), עיין מרפא לשון כנ"ק קי"ט א' ד"ה מע ל"ד. ובמקבוח, קורנס מרע"ל
 בלע"ז; *martel* (האַמער), עיין מרפא לשון שנת ס"ב ב' ד"ה בל"ל.
- יב נטה, טינד"ש בלע"ז; *tendit* (אויגעשפּאַנגט). ברקיש, פּלנדור"ש בלע"ז;
splendeurs (גלענצענדע בליטצע), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות איזנב' כ"ה.
- יט ואשאנו, ת"י ואסוברניה אשפּריירל"י בלע"ז; *souffrirai-lui* (ווערדע חיהן ער=
 טראַגען).
- כד במשפט, יוסטיצי"א בלע"ז; *justice* (ליכטיגקייט), עיין חרגום ובאור מלות בלע"ז
 לממש מנלות קהלת ח' א'.
- כה אכלו, דיורני"ט בלע"ז; *devorèrent* (פּאַרלערהרטען).
- יב ג החקס, נתקס מן המיים למות דיטשאַפּאלוז בלע"ז; *détache-les* (אָנרעדע ויז חב),
 עיין מה שהעירותי בבאור לידדי המדקדק ר"מ יהושע ח' ו'.
- ד ספחה, פינור"א בלע"ז; *finira* (ווייר ענדיגען).
- ה רגלים, פיאזניד"ש בלע"ז; *pietons* (פּוּסגֵּנְגֶּער). חחררה, אשפּיר"ש בלע"ז;
liäteras (רוח טרייבעט שן), וכמו שפירש"י תהלים ל"ז א' עיין בהמעמר שם.
- י חלקה, קנפ"א בלע"ז; *campagne* (פּאַנד, פּאַלעכע, עבענע), עיין מרפא לשון
 שנת ו' א' ד"ה בקעה.

העתקה ובאור למלות לועזיות

קנג

- יג א** אזור, פירלוינ"ט בלע"ז; *pourceint* (גורט), עיין העתקה ובאור מלות לועזיות לספר שמואל ב' ו' י"ד, ומרפא לשון שנת י"ג ב' ד"ה ס' י"ד.
- טז** — יחוגפו, אנופ"ר בלע"ז; *chopper* (אנטאקסען), עיין בהמעמר לתהלים ז"א י"ב.
- יח** — יח מראשותיכם, וואסערייקא"ן בלע"ז; *vostra choix* (חייערע אויסוואהל, ד. ה. חייערע קבערהייפטער דיר חיהר חייך אויסערוואהלט).
- יט** — יט שלומים, גרדונאמי"ן בלע"ז; בל"איש *guiderdonamento* (פערגעלטונג).
- כב** — כב שולד, שיפולי הבגדים ט"ש אורלא"ש בלע"ז; *tes orles* (דיינע זיינע), עיין מ"ל מנחת מ"ב א' ד"ה ג' ד"ל. עקביך, טרל"ש בלע"ז; *traces* (אָטאַטשפּען).
- כג** — כג כושי, חקר בלע"ז ידוע, וכן נמר זעקספּרט בלע"ז. חברבורוחו, מנכורות טק"ש בלע"ז; עיין לעיל ב' כ"ב מלת כ"ה.
- יד ד** אכרים, בונייר"ש בלע"ז; *bouvieres* (קעכענטרייבער, היער אין דער בערייטונג; טרייבער דער קעסען וועלכע פֿהר דעץ פּלאַנצגע בעטפּאָנט זינד), וכן פירא"י יאשי"ס ק"א ה' אכרי כס מנהיגי המחרישה.
- ו** — ו על ששים, יכלי מים רינייר"ש בלע"ז; *rivieres* (פּליסע).
- ט** — ט גרהם, רקרו"ן בלע"ז; *recru* (אָגעאַמפּטעט), ומה שהניא נס"י א' רקריא"ן בלע"ז, לא ידעתי להולמו; זולי הוא *recrue* (בעיגט) או *recréance* (ענטפּאָסונג).
- טז ו** הנחם, דפורסאי"ר בלע"ז; *de faire penser* (לז בעדענקען).
- ז** — ז במורה, נסה שקירין וו"ן בלע"ז; *van* (טווינגע לזק געטריידע), עיין לעיל ד' י"א.
- יה** — יה אבוב, מקיר פוסק פּייליינ"ן בלע"ז; *faillant* (אויפּהערענד, פּערזיגער).
- טז ה** אשז"י, אט"א"ש בלע"ז; *otai-je* (וועג כההן חייך).
- יט** — יט ומנוסי, אנטפּווימא"ט בלע"ז; *en te ma fuite* (בייא דיר חויט חיינע לזפּלזוט).
- יג** — יג הררי בשרה, הררי כמו ערבי ע"ש שישנ בערנה (כל מר הררי ע"ש שישנ בהר), מונטיינ"ד בלע"ז; *montagnard* (געבירגאבעוואהנער).
- ו** — ו כערער, יש אומר דגאטיא"ה בלע"ז; עיין לעיל ב' ו' מלז ז"ה.
- יא** — יא קורא דגר, קוק"גלונג"ט בלע"ז; *coucou gloussant* (חייך גלוקסענדער קוקוק), עיין מה שהעירתי במרפא לשון מולין ס"ג א' ד"ה ז' ה' נ'.
- יד** — יד חלהי, וונט"א בלע"ז; *vantence* בלזן נוסן (רוהץ) מי"על *vanter* (ריהמען).
- יח ג** האכנים, סנדא כורמא"ש בלע"ז; *forme* (פּהרץ, געטאגל).
- ח** — ח אשר, פורק"י בלע"ז; *pourque* (דמרוץ, דעסוועגען).
- יד** — יד קרים, פריווד"ש בלע"ז; *froids* (קחלטע) בל"ר ני שנ על המים. גוולים, קירא"ן; *courant* (לויפּער, פּליסער).
- יט ג** הצליגה, טינטי"ה בלע"ז; *tinter* (קלינגען), עיין מלות לועזיות לחרי עשר חנקיק ג' ט"ו, ולספר שמואל א' ג' י"א.
- כ** — כ המהפכה, כופת א ארוול"ר בלע"ז; *arche-voute* (געוואָלבער באָגען), עיין מרפא לשון זמנים נ"ח א' ד"ה כ"י ס"ן.
- יד** — יד אשר ילדתי בו, פוא"י אינינו"ט; *fus engendré* (וואורדע געלייגט).
- כב יד** משוח בשער, כמו קוט המסחה אלייאנז"ט אנשינופלא בלע"ז; *alignant en* (אָלייאנער פּאַרבע).
- כח** — כח העצב, כעולל קטן שמעל"בין אותו מילוייל"ר בלע"ז; ז"ל כמו שהוא בשנת ס"ו ב' ד"ה לפוסי *émailloter* (חיינוויקקען), עיין מרפא לשון סס, וכן פירא"י סס קמ"ז ב' ד"ה לפוסי כמו שעושין לקטן אטיישנו איכרו של א יתעקס, ומה שפי' רש"י להלן מ"ד י"ט דפוסים כדמות עזובה ר"ל כדמות עולל החנוס כמעטפה וסתולה.
- כג ט** רחשו, הולכים ונעים וכו' טרנבלירי"ט בלע"ז; *tremblèrent* (זיח ליטטערטען, מחלטען חיינע ליטטערנדע בעוועגונג).
- י** — י מרוצחם, קורש"א בלע"ז; עיין לעיל ח' ו'.
- כט** — כט ובשטיש, פיק בלע"ז; *pie* (טפּילהקע, טטיינהויע), עיין מרפא לשון כרכות כ"ח ב' ד"ה פטיש. והוסף רש"י לתרגם ויש אומר מרטי"ל עיין לעיל י' ד'.
- לב** — לב ובפחווח, לשון חמהון אישטירדיו"ן בלע"ז; *étourdissement* (בעטייבונג), עיין מרפא לשון יומא פ"ג א' ד"ה מוננא.

העתקה ובאור למלות לועזיות

- כד** א החרש והמסגר, לימיטור"א איליפורטי"ר בלע"ז; le maitre et le portier (דער מייסטער חונד דער טהירהיטער, בעטליסטער).
- כה** כ הערב, גרנטיא"ה בלע"ז; garantie (בירגטשאפט, געוועהרלייטונג), עיין העתקה ובאור למלות לועזיות שמואל א' י"ז ו"ח ובהמעמר לתהלים קי"ט קכ"ב.
- לד** — והחשלושו, החגלגלו באסר וטרליי"ר בלע"ז; vautrer (וועלען זיך טטויבע, טאנצע ז. ג. וו.).
- כו** ב מוסרות, קיריגל"ש בלע"ז; courroyes (ריעמען), עיין בהמעמר לתהלים ב' ג'.
- כח** ו יעשה, פאל"א בלע"ז; fasse (ער אהעט, טהוע).
- כט** יח ולהרפה, דאטרווי"ר בלע"ז; détruire (פֿעריכטען, לערטערען—דען גוטען רויף).
- כו הצינוק, סדן ליפ"ש בלע"ז; eippe (טטאק, ווהרין דער פֿוס געטפערט ווירד, פֿוסבאקק), וכן פירש"י ע"ז ט"ו ב' ד"ה ס דן לשום בו רגלי איש ובלשון אשכנז שו"ק ובלע"ז ליפ"י ע"כ, עיין מרפא לשון ברכות כ"ח ב' ד"ה בא ס דא.
- ל** יב שברך, אנפ"ש בלע"ז; enferres (דורכברענען) מפעל enferrer (דורכברענען, דורכטפיענען).
- כא ערב אח לבו, ל' ערנון פרוויל"א הטינ"א בלע"ז; pour vouloir (לשון נושן hutin (דיח קיהנהיט החבטן).
- לא** י מורה, ספרינו"ש בלע"ז; separant (לערטרייער).
- יח מהנוד, קומפלינט בלע"ז; עיין לעיל ח' ו'. כעגל לא לומר, פויאגילוניץ בלע"ז; fant aiguillonné (דאז איט דעך טרייבטשטעלען פֿאגערעבען ווערדען זום), עיין בנאורי לאפטיס ד' ל"א.
- יט הודעי, אפרינוי"י בלע"ז; apprenais (ברכטע זיך ערפֿאהרונג, קאך לור ערקענטניס).
- כ שעשועים, אישנמיניץ בלע"ז; עיין בנאורי לישי' ס"ו ב', ébannoi, ébannoiment (פֿריידע, ערקעטלען).
- לה לאור, איאקלארי"ר בלע"ז; éclaircir (אויפֿלוקערען, אויפֿלעהלען).
- מ השדמוח, קנפני"א בלע"ז; עיין לעיל י"ב י'.
- לב** לג ולמד אותם, לשון פֿעגול אפפרינו"ט; apprenant (לערנער), עיין בהמעמר לספר במדבר ט"ו ל"ה מה שהעירותי במלת רגום זס.
- לג** ו עתרה שלום, ברכת שלום שלו"ר בלע"ז; salut (גרום, הייט).
- לה** ד שומר הסף, אמרכליא טראזיר"ר בלע"ז; trésorier (טאזאייסטער), ודברי רש"י פה ונפסאים כ"ז א' והוריות י"ג א' סותרים אהרדי ע"ש.
- לח** ד מרפא, אלאקניץ בלע"ז; relachant (ערטלפֿענער).
- יב אצילות, אייטל"ש בלע"ז; aisselles (אייטלעךההוען), עיין מרפא לשון שנת ל"ב א' ד"ה במרסקו, ומוס' חולין ק"מ ב' ד"ה אמר רב יכו'.
- יט והחעללו בי, איגנירנט בלע"ז; פעל נושן בל"ג gaberont (זיא ווערדען טפֿאטע טען) ונהוג עוד בלא"ט gabbare, עיין בהמעמר לתהלים א' א'.
- לט** י ויוגבים, כל יגיבה לשון חסירה אפויניץ בלע"ז; fosse (גרובע) éfosser (גרובען).
- ט א באויקם, בזיאז"ש בלע"ז; מלה משיבט וכל ליפ"ש כמו לעיל כ"ט כ"ו ע"ש.
- מג** ט במלט, אנוולופמנט בלע"ז; enveloppement (אוינהילונג, אווויקלונג, אווטאנג).
- מד מ-קו, פורני"ר בלע"ז; fourbir (בלאנק אהעטן, פֿהירען).
- כא מרבק, קופל"א בלע"ז; couplé (געפֿאטערט, געפֿאכט), עיין העתקה ובאור מלות לועזיות לתרי עשר עמוס ו' ד'.
- כח אל אמון, על השר אמון וכו' לאינורי"א די אליסנדר"א בלע"ז; la Seigneurie de Alessandrie או בלא"ט la signoria di alessandria (דיח הערר טאפט [הייסטער] פֿון אלעכסאנדריען).
- מז ד אי, איזל"ש בלע"ז; עיין לעיל ב' י'.
- מח** מג שחח, פוש"א בל"ג; fosse (גרובע).

העתקה ובאור למלות לועזיות

קנר

מחמה וקדקד, אטריפירלד"א בלע"ז; פה שמתי לי מקום להשיב לאיש שמודות יקר הערך החכם השלם רבי ולמן שטערן ג"י אשר ערך אלי נעימות ימינו, ובה דבריו: „כאשר „גא לידי חבורך מרשא הלשון רפאות לשון עלעג ובלעג שפה, שקדתי עליו בחשיקה „עלומה וטעמתי מנועם המרקחת ואכלתי די דבש ותארנה עיני, שמותי ראיתי אור, „והעלה ארוכה לשאלת לשוני, ובעין החקירה הלכתי לחפש אחר מקור הדבר, וחקרתי „ואחר כל הבלע"ז הנוודעים לי לדעת מקורם וענינם, והנה סלאתי בכתובות ריש „פרק האשה שנתארמלה במחני' וראשה פרועה (דף ע"ו ע"ג) וכתב רש"י איטטייבליד"ה „ואשר לא הערות עליו, לא זורה ולא רננה בשמן המאור, ונעלם ערכו מעין כל „מעין ומקומו יפקד מספר ההוא, ונלטערתי מאד מדוע יחסר מהספר השלם הזה „אזת אחת, אבל לא עלה ברעיוני להעריך על זה, כי מי יבוא וכו'; רק כעת אני „עסוק לכתוב מאמר אחד בנידן גלוי ראש הנשים לדעת את מקורו, ועל מה העמידו „הרבנים את דבריהם ותוכחתם בענין איסור זה ומעגילי' אותו כאחת המלות המפורשות, „ובדק"זי אחר כל המקומות שזכר בהן פרוע ראש לדעת שרשו ומקורו, והנה באשר „סגעתי בדברי רש"י אלה — והיא לפני כנהר בלי אעבור, נזכרתי דברי הקדמתך „הנחמדה לספרי הש"ס וז"ל: וכל איש אשר שם לבו לעיין עליה יאכל ויבין טעם מלות „לועזיות שהביאו הראשונים, ומדוע הביאו המלות בלע"ז כי ניאוקס עמס עכ"ל. „יידעתי גם ידעתי כי בהנחת מלח איטטייבליד"ה הג"ל אונל לעזור הרנה בנידן ההוא, „וע"כ תפול תחנתי לפני כבודך להודיעני פשר דבר ביאורו וענינו, מעוטר בראיות הנם „והנה בדרכך, ובכן אלא בבטחון שחאליל עלי וכו' ע"כ. — הנה לדעתי הבלע"ז „בכתובות שם והבלע"ז שלפנינו מלה אחת המה, ורק שינושי המדפיסים חלפו ועברו „עליהם נשיונים שונים, ושם vertex (ווירכעל דעס הויפטעס, טייטעל) עמון בהם, „ולדעת רש"י ז"ל פרוע ראש ענינו גלוי הקדקד.

מט ד תהלהלי, תחפארי וונטיר בלע"ז; עיין לעיל י"ז י"ד.

— **בט מגור**, אשאשג"ט בלע"ז; amasement (וואָהנונג), ויהי' ענינו ענין דירת עראי וישינה בחיביר ואסיפה לזמן מועט והוא נגזר מפעל amasser (אָהייפּען), ועיין רש"י ע"ז י"ח ב' ד"ה מאזל ין ובמרפא לשון שם.

ג נס, פורק"א בלע"ז; perchie (טפּהנגע).

— **ו שובבים**, אינוויזאנ"ץ בלע"ז; עיין לעיל ג' ו'.

— **יו עצמו**, גרמו וכו' דיאזא"ר בלע"ז; desosser (ענטקקענען, אויסביינען).

— **לו הערב**, סומכוותא גרנטיא"ה בלע"ז; עיין לעיל ב"ה ב'.

— **לח יחהללו**, פורוונטרוונ"ט בלע"ז; for vanteront (וועררען זיך עפֿענטליך ריהענען), עיין בהמעמר לחהלים ל"ד ג'.

נא א רוח, טלנ"ט בלע"ז; עיין לעיל ד' י"ב.

— **יד בנפשו**, אינשימאמו"ש בלע"ז; en soi meme (בייח זיך זענכסט).

— **כו סמר**, הריזי"ר בלע"ז; herisser (ריח הפּערע טטרייכען).

נב כב ושבכה, קוייב"א בלע"ז; coeiffe (הויבע), עיין מ"ל שנת נ"ז ב' ד"ה שנתה.